

PONESIMO EVANĐELJE MLADIMA

Hod vjere za današnje mlade

PASCUAL CHÁVEZ VILLANUEVA

Via della Pisana, 1111

Cas. post. 18333

00163 Roma-Bravetta, Italija

Primljeno:
24. 1. 2010.

Izlaganje sa
znanstvenog
skupa

UDK
253-053.6

Sažetak

*P*itajući se kako danas navijestiti evanđelje mladima, autor ističe da živimo u svijetu u kojemu je vjera postala subjektivan izbor, a religioznost mnogih ljudi je u krizi. Kod mnogih se mladih istodobno javlja želja za susretom s Isusom Kristom. Crkva je stoga pozvana obnoviti svoju religioznu ponudu. Današnji mladi osjećaju poteškoće kad je posrijedi život u vjeri. Zajedno s papom Benediktom XVI, autor kaže kako se kršćaninom postaje po susretu s događajem, s osobom. Stoga onaj tko želi druge odgajati u vjeri treba pristupiti Božjoj riječi i nasljedovati njezinu pedagogiju. U Bibliji nalazimo različite modele i opise puteva vjere. Istaknuti biblijski prototipovi vjernika su Abraham u Starom zavjetu i Marija u Novom zavjetu. Krist je početak i cilj naše vjere. Svetost je konačni cilj odgoja u vjeri. Mladima treba pomoći na njihovu putu srdačnije i snažnije pripadnosti Crkvi. Unatoč poteškoćama, ne valja se obeshrabriti i stati na pragu evangelizacije. Mladima i danas valja naviještati Isusa Krista i voditi ih prema njemu, govoriti im o njemu i donositi im ga.

Ključne riječi: navještaj evanđelja, mladi kršćanin, hod vjere, pedagogija Božje riječi, susret s Isusom Kristom, navještaj Krista

Već niz godina u meni sazrijeva ideja da cijeloj Salezijanskoj obitelji ponudim jednostavno i sustavno razmišljanje o onome što predstavlja srž naše vjere, naglasivši poneki vid naše salezijanske tradicije. Pritom polazim od našega svetog oca don Bosca, kao što sam to naznačio i u Pobjednici 2010, na stotu obljetnicu smrti Blaženog Mihovila Rue, »Gospodine, želimo vidjeti Isusa«. Nasljedujući don Ruu, kao pravi učenici i gorljivi apostoli, nosimo evanđelje mladima.

Nakon predavanja don Giannantonio Bonata o prešutnoj ili jasno izraženoj želji

mladih da vide Isusa i don Juana José Bartoloméa o učenicima u Emausu, pozvan sam izravno govoriti o temi »Ponesimo evanđelje mladima«. Podsjećam da o tome ove godine govorim u člancima *Salezijanskog vjesnika* i da ću to učiniti upućujući poruku mladima Salezijanskog pokreta mladih sljedećeg 31. siječnja. Ovdje ću na to ukratko ukazati.

1. POLAZIŠTE

1.1. *Između društvenog raskršćanjenja i traženja religioznosti*

Polazimo od jedne činjenice: danas se više ne postaje kršćaninom pomoću reli-

giozne socijalizacije koja je bila valjana stoljećima. Prekinuti su procesi međugeneracijskog prenošenja. Vjera je postala subjektivni izbor, plod osobnog otkrića i odluke. Taj problem, iako je izrazito europski ili bolje rečeno zapadni, nije isključiv. Sekularizacija, nezainteresiranost i nepovjerenje česti su posebice na Zapadu, ali se nažalost vrlo brzo šire i na drugim kontinentima i u okruženjima pomoću globalizirane kulture, koju obilježava materijalističko i individualističko viđenje života.

Ispitivanja o mladima otkrivaju da kod mladih ne postoji istinska kriza religioznosti i traženja smisla. Postoji čak znatna skupina mladih koja uočava potrebu za istraživanjem duhovne dimenzije radi pronalaženja osobne ravnoteže i sklada u ovom nemirnom i rascjepkanom svijetu koji se vrlo brzo razvija. *U mladima se javlja želja da vide Isusa.*

Istina, religioznu se dimenziju nastoji vezati uz sferu privatnoga i uključiti u logiku zadovoljavanja pojedinačnih potreba. Riječ je o religioznosti za osobnu uporabu i vlastito ohrabrenje. To je religija utjehe, a ne odgovornosti, religija koja uključuje emocionalni i psihološki vid djelujući kao svojesvrstan duhovni poticaj jer pokreće osjećanje, zanos, emocionalno uključivanje, ali zanemaruje vrednote koje joj pružaju potporu u vremenu, kao što su vjernost, postojanost, dosljednost izbora, prihvaćanje odgovornosti, projekt života.

To nije institucionalna nego privatna religioznost, u kojoj postoje raznovrsna, a ponekad i formalno nesukladna vjerovanja, kao npr. u slučaju *New agea*. Mladi tako neprekidno sudjeluju u duhovnoj seobi iz jednog u drugo iskustvo, u novim pokušajima opijanja novim, više ili manje mističnim emocijama koje donose pojedinačno zadovoljstvo, ali nikad ne utáže žeđ,

jer se svaki izbor brzo napušta kad se traži određeni napor radi njegova održavanja, odnosno kad valja susresti odgovarajuću zajednicu i s njom se sučeliti.

To je, prema tome, religioznost odvojena od etike. Ako je u prethodnim razdobljima religiozna vjera bila povezana uz etiku i uz nastojanje da se preoblikuje svijet, danas je povezana uz estetiku i uz duh suživota i zajedništva. U tom smislu religiozni identitet mladih (identitet koji je kod mnogih još uvijek povezan s katoličkom vjerom) postaje identitet-utočište, bez istinskog unutarnjeg, duhovnog i etičkog produblivanja.

U svim istraživanjima naglašava se djelotvornost udruženog sudjelovanja u izgradnji osobnoga religioznog identiteta. To sudjelovanje promiče formaciju i prijanjanje uz vjeru, osobni religiozni hod, pa i sakramentalnu praksu.

Činjenica je još uvijek da je velik broj mladih zainteresiran za religiozni govor, koji međutim treba kročiti prema zrelijim oblicima poistovjećivanja i pripadnosti. Stoga valja hitno obnoviti religioznu ponudu u Crkvi: nadići instrumentalnu racionalnost, razvijati estetsku i mističnu dimenziju vjere, razbijati birokratizaciju koja udaljuje, promicati dimenzije zajednice i osobnog susreta, sučeliti se s odsutnošću srca i iskustva pomoću većeg razvoja simboličkog i čuvstvenog govora te pomoću većeg prisustva iskustava zajedničkog života. *To je izazov koji valja izreći mladima danas.*

1.2. Mladi i vjera

Mlad čovjek uvijek je otvoren vjeri jer je otvoren budućnosti, u potrazi je za vlastitim identitetom, životom i vrijednostima. Međutim, često je to otvaranje zasjenjeno pretjeranom količinom stvari te ne-

posrednih i površnih zadovoljstava. Mnogim se mladima događa ono što se dogodilo Samarijanki iz evanđeoskog odlomka u Ivanovu evanđelju: netko u njima treba u ime Isusovo probuditi duboku želju za spasenjem i radošću koju skrivaju neposredna iščekivanja užitka.

Pitanja o smislu, ako su iskrena, slična su prozorima koji se otvaraju prema transcendenciji, posebice ako su iskreno prihvaćena i strpljivo razvijana pomoću dubinskih procesa.

Zadaća je evangelizatora i odgajatelja otvoriti te puteve prema unutarnjosti, pomoći mladima da dožive značajna iskustva koja ispunjavaju srce: iskustva šutnje, kontemplaciju prirode, duboke komunikacije, dragovoljno prihvaćanje drugoga, velikodušno služenje itd. Sve su to putevi koji, ako ih se mudro koristi, sve više otvaraju prema transcendenciji i bude žed za Bogom, iako ga se još ne poznaje. Danas je taj prvi korak hoda u vjeri osobito važan, a u nekim slučajevima i neophodan.

Među poteškoćama mladih kad je posrijedi život u vjeri i izbor kršćanskoga života mogu se nabrojiti:

- Stil života koji uspavljuje ili zasljepljuje duboku želju za smislom, istinom i Bogom: žurba, buka, mnogi površni odnosi, pretjerano traženje novih i sve snažnijih iskustava koja odgovaraju neposrednim potrebama, slaba sposobnost pounutarnjenja itd.
- Postoji, međutim, i sa strane Crkve i kršćanskih zajednica, oblik izražavanja i življenja vjere koji je previše udaljen od načina na koji mladi vide i doživljavaju stvarnost: određena vrsta kulturalnog rascjepa zbog kojega vjeru koju živi, slavi i proglašava Crkva doživljavaju nečim što je strano njihovom mentalnom i čuvstvenom svijetu.

2. ISUS, BOŽJE EVANĐELJE, RADOSNA I LIJEPA VIJEST ZA ČOVJEČANSTVO

Budući da mladi danas žive u situaciji u kojoj ne pronalaze vjeru kao neupitnu baštinu, kao nešto već usvojeno, onaj tko ih želi odgajati u vjeri treba pristupiti Božjoj riječi i nasljedovati njezinu pedagogiju. Osobno sučeljavanje s Božjom riječju, koja je u trenucima krize uvijek jasna, te evangelizacijska i odgojna revnost, po mojem su mišljenju uvjeti koje treba prethodno ispuniti.

U svojoj prvoj enciklici, papa Benedikt XVI. nas upozorava da »biti kršćanin nije rezultat neke etičke odluke ili neke velike ideje, već je to susret s događajem, s Osobom, koja životu daje novi obzor, a time i konačni pravac« (*Deus Caritas est*, 1).

Kršćanstvo nije, prije svega, skup istina do kojih se došlo pomoću razmišljanja tijekom mnogih stoljeća, niti je skup moralnih propisa koje njegovi članovi moraju prakticirati, nego je osobni susret s Gospodinom Isusom, koji – kao što vidimo na raznim stranicama Novoga zavjeta – korjenito mijenja život i čini nas istinskim »kršćanima«, tj. »onima koji su Kristovi«.

To bitno obilježje naše vjere vrlo se jasno pojavljuje u ključnoj riječi Svetoga pisma na koju smo naviknuti, ponekad bez razmišljanja o njezinu značenju: »evanđelje«. Riječ je o grčkom izrazu koji znači »radosna/dobra vijest«, a koju je Marko, prvi koji je zapisao usmena svjedočanstva kršćanske zajednice o Isusu, upotrijebio kao naslov: »Početak Evanđelja Isusa Krista Sina Božjega« (Mk 1,1).

Kršćani, prosvijetljeni Duhom Svetim, od samoga su početka shvatili da je Isus Krist, Sin Božji koji je postao čovjekom iz ljubavi prema nama, bio *najbolja vijest za sveukupno čovječanstvo*.

Razmislimo nakratko o onome što se događa kad dobivamo uistinu dobru vijest. To iskustvo predstavlja tri glavna obilježja:

riječ je o nečemu *neočekivanom*, *dolazi nam »izvana«, ispunjava naše srce neuobičajenom radošću.*

Primijenivši to na kršćanstvo, savršeno shvaćamo da nije riječ o ljudskoj radosti, koliko god ona bila duboka, nego o veličanstvenoj istini da nas Bog ljubi, da nas je učinio svojim sinovima i kćerima u Kristu. To je najbolja vijest koju možemo primiti: nitko to ne bi mogao zamisliti niti predvidjeti.

I izraelski je narod, premda je stoljećima očekivao obećanoga Mesiju, ostao zbunjjen pred novošću Isusa i kraljevstva koje je on naučavao. I za njih, štoviše, *za njih na prvome mjestu*, bila je riječ o nečemu neočekivanom, nečemu što ih je iznenadilo, što su uspjeli prihvatiti samo oni koji su bili sposobni promijeniti svoj način razmišljanja, s jednostavnošću i zahvalnošću prihvaćajući Isusa kao Mesiju, Krista.

S druge strane treba priznati da Isusova osoba i kraljevstvo koje je naviještao *nisu bili »dobra vijest« za sve.* Za one koji su ustrajali u svojoj gardoj samodostatnosti, moći i bogatstvu (usp. Lk 1,51–53) bila je to ponajprije *»loša vijest«* koja je njezina nositelja na kraju odvela do smrti na križu.

Posljedica ozbiljnog prihvaćanja činjenice da je kršćanstvo najbolja vijest za čovječanstvo je, osim toga, briga i hitna potreba da se tu vijest navijesti svim muškarcima i ženama svijeta: *»Ali kako da prizovu onoga u koga ne povjerovaše? A kako da povjeruju u onoga koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika?«* (Rim 10,14). *Odreći se evangelizacijske i misijske zadaće Crkve značilo bi najveću nevjerru Bogu i najegoističniji čin pred čovječanstvom. Upravo stoga je za nas evangelizacija, nošenje evanđelja mladima, naša najvažnija zadaća.*

Zamislimo da je neka vrlo siromašna obitelj dobila srećku i da je, na njihovu

sreću, riječ o broju koji donosi glavni zgoditak na lutriji. Budući da, zbog svojega siromaštva, nemaju pristupa informacijama, u opasnosti su da ne podignu zgoditak. Nama, koji smo to doznali, sasvim je svejedno hoćemo li ih o tome obavijestiti ili ne. Doista, *sveukupno je čovječanstvo, u Isusu Kristu, dobilo glavni zgoditak na lutriji; međutim, više od pet šestina čovječanstva to ne zna!* Koliko li bismo bili sebični kad im ne bismo navijestili tu vijest koja, kao što kaže Benedikt XVI, *»daje nov obzor«* današnjem i, nadalje, vječnom životu.

Prisjećajući se našeg oca don Bosca, možemo razmišljati na dva načina. Kao prvo, u njegovom životu i u njegovom odgojnom i pastoralnom sustavu ne nalazimo skup ideja ili pravila, nego *put vjere koji vodi prema istinskom susretu s osobom Isusa Krista.* Pomoću sveopćega ljudskog simbola, na koji su osjetljivi svi mladi, odgajao je slijedeći put ostvarenja čovjeka i kršćanske svetosti koji se temelji na *prijateljstvu s Isusom Kristom*, što pretpostavlja taj osobni susret življen u najvećem stupnju.

S druge strane, vrlo je živo osjećao u kakvoj su situaciji oni koji nisu primili tu veličanstvenu vijest, tako da je od početka svoga djelovanja i u skladu sa svojim snagama (ponekad i iznad njih) obećavao misijsko djelovanje, ostavljajući Družbi i Salezijanskoj obitelji tu skrb kao razlikovno obilježje. Svake godine sam vrlo radostan što, uz Božji blagoslov i podjeljivanje misijskoga križa, mogu poslati mnoge članove Salezijanske obitelji koji se priključuju tisućama onih koji već djeluju u misijskim zemljama, nasljedujući lijepu tradiciju koja se nastavlja od 1875. godine. Pa ipak, i dalje su aktualne riječi Gospodina Isusa: *»Žetva je velika, a radnika malo«.* Svatko od nas je, prema svom životnom staležu i u skladu sa svojim mogućnostima, pozvan nositi braći i sestrama, riječju, a napose

svjedočanstvom svoga života, veliku, najljepšu vijest koju čovječanstvo može primiti: mi smo sinovi i kćeri Boga koji nas ljubi.

3. PUTEVI VJERE

Što se tiče procesa »dolaženja k vjeri«, Pavao to ovako ukratko i osobito umješno sažima u maloprije spomenutom odlomku Poslanice Rimljanima: »Ako ustima isповijedaš da je Isus Gospodin, i srcem vjeruješ da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen. Doista, srcem vjerovati opravdava, a ustima isповijedati spasava... Ali kako da prizovu onoga u koga ne povjerovalaše? A kako da povjeruju u onoga koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika? A kako propovijedati bez poslanja?« (Rim 10, 9–10. 14–15a).

3.1. Neki biblijski modeli

Do toga priopćavanja i prihvaćanja vjere u Isusa postoje različiti putevi koji – to bih htio naglasiti – ovise o situacijama u kojima se nalaze oni na koje se odnosi evanđelje, u našem slučaju mladi. Npr.:

- Poziv prvih Isusovih učenika, prema četvrtom evanđelistu, započinje upućivanjem Ivana Krstitelja koji pokazuje Isusa svojim učenicima koji ga slijede i pitaju: »Gdje stanuješ?«, ostaju s njim i toliko su njime oduševljeni te napuštaju svog učitelja Ivana i započinju svjedočiti za Isusa (usp. Iv 1,35–42).
- Isusov susret s Nikodemom (Iv 3,1–21) ili sa Samarijankom (Iv 4,5–42), i dalje prema četvrtom evanđelistu, jednako su tako putevi vjere koji dijalogom vode od neposrednih potreba postupnom priznavanju dubljih čeznji, sve do prihvaćanja Isusa kao onoga koji može utažiti našu žeđ za smislom, srećom i životom.

- Propovijedanje apostola, koji pozivaju na priznavanje Isusa raspetog i uskrsnulog kao Gospodina, pa prema tome na obraćenje od svojih grijeha, među slušateljima potiče prianjanje uz vjeru i promjenu života sve do oblikovanja zajednicâ s jednim srcem i jednom dušom, koje postaju istinska kulturalna i društvena alternativa (usp. Dj 2,14–41; 4,23–37).
- Pavlovo obraćenje događa se pak izravno po Božjem zahvatu, upravo dok progoni Crkvu, bez kalendara i priprave, kao plod izbora Boga koji računa na njega kao na apostola pogana. To ujedno postaje jednim od najvažnijih događaja u povijesti kršćanstva (usp. Gal 1, 13–24; Fil 3,3–9; Dj 9,1–20).
- Drugi način pronalazimo u pripovijedanju onoga mladića koji se približava Isusu i pita ga što treba činiti da bi zadio život vječni. Nakon što je Isusu odgovorio da je od djetinjstva bio vjerran Božjem zakonu, tekst kaže da ga je Isus ljubazno pogledao i pozvao da ide dalje, odijelivši se od onoga što je moglo biti prepreka postizanju punine (»Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom.«). Ali, za razliku od učenika koji su sve ostavili da bi slijedili Isusa, taj mladić »se na tu riječ smrkne i ode žalostan jer imaše velik imetak«. Isus završava strogom prosudbom: »Kako li će teško imućnici u kraljevstvo Božje!« (Mk 10,17–23)

Prizor koji posebno unosi svjetlost jest hod vjere dvojice učenika iz Emausa, koji su razočarani neostvarivanjem svojih nada – uništenih Isusovom smrću na križu – i koji ponovno pronalaze vjeru kad susretnu hodočasnika koji korača s njima, prosvjet-

ljuje njihov um i ražaruje njihovo srce tumačenjem Pisma, te im daje da ga prepoznaju u »lomljenju kruha« (usp. Lk 24,13–35).

U tom glasovitom odlomku, koji je vrlo lijep s književnog stajališta, ali i osobito bogat s katehetskoga, uočavamo temeljne sastavnice iskustva vjere: riječ koja prosvjetljuje i ražaruje, sakrament koji hrani i učvršćuje, svjedočanstvo koje ih čini evangelizatorima, zajednicu koja se rađa iz zajedničke vjere. Pronalazimo i put kojim se dolazi k vjeri i koji je uzorno opisan: od napuštanja zajednice do ponovnog vraćanja u nju, od gubitka vjere do zajedničkog svjedočenja, od trenutka kad se ide sam do trenutka kad se korača s Isusom kojega se još nije prepoznalo, od pripovijedanja svega onoga što se dogodilo do slušanja svega toga ponovno ispričanoga u svjetlu Riječi, od slučajnog susreta do poziva da ostane u kući, od biblijskog tumačenja do euharistijskog pokazivanja, od susreta s Isusom koji je otkriven u prelomljenom kruhu do susreta s braćom i ponovnog otkrivanja zajedničkog života.

3.2. Dva paradigmatiska puta osobnog pristupa vjeri

Postoje posebno vrijedni putevi pristupa vjeri, posebno značajna iskustva koja pokreću, potiču, produbljuju i osobno ponutarnjuju proces pristupa vjeri.

U biblijskoj tradiciji prototip vjernika uvijek je bio lik Abrahama, koji je s razlogom nazvan »praocem vjere« ili »praocem vjernika«, posebice stoga što s njim započinje povijest spasenja i zato što on utjelovljuje najljudskije otvaranje Božjem naumu, naumu Boga koji želi spasiti čovjeka, ali to želi učiniti uz suradnju muškaraca i žena. Od Abrahama se traži da prekine sa svojom prošlošću, da napusti obitelj, rođake i materijalna dobra te da dopusti da ga vodi Božje obećanje (usp. Post 12,1–9).

Kad konačno dobije sina, Izaka, od njega će se tražiti i da žrtvuje toga sina, koji je bio njegova budućnost (usp. Post 22,1–19). Ponekad se čini da Bog traži previše, ali zapravo ne traži od nas ništa drugo nego da se oslobodimo svega onoga što nije Bog, tako da možemo živjeti život sa svim njegovim događanjima, radostima i žalostima, zadovoljstvima i razočaranjima, nadama i tjeskobama, kao da vidimo Nevidljivoga.

Zajedno s Abrahamom, moramo govoriti i o Mariji kao o uzoru vjernika. Tako se pokazuje već od prvog trenutka u Lukinu evanđelju, koji je u pripovijesti o navještenju pokazuje kao onu koja je bezuvjetno otvorena prema Božjoj volji, iako ta volja nije istovjetna njezinom osobnom projektu i premda nije sve razumjela (usp. Lk 1,26–38; 2,19.50.51). Imajući na umu Isusovo svjedočanstvo, veličina njegove majke jest u tome što je slušala Božju riječ i čuvala je s ljubavlju (usp. Lk 11,28). To je istinsko majčinstvo! To viđenje Marije kao uzora vjere i majke vjernika pokazuje se i u Ivanovu evanđelju. Ivan je spominje samo dvaput, i to kao »ženu«, na početku na svadbi u Kani (Iv 2,1–11), kako svojom vjerom u Sina potiče vjeru učenika, te na kraju podno križa (Iv 19,25–27), kad je njezinoj »školi« povjeren ljubljani učenik, a njemu je povjerena Marija kao majka. Marijina veličina je prema tome u njezinoj vjeri i u tome nam je ponuđena kao uzor za nasljedovanje i kao majka za prihvaćanje.

3.3. Krist, početak i cilj vjere

Početnik i Dovršitelj naše vjere, kao što to jako dobro kaže Poslanica Hebrejima nakon što je pohvalila velike vjernike u povijesti, zapravo je Isus Krist, koji je naučio živjeti kao Sin ne tražeći ništa drugo nego volju Očevu sve do smrti na križu. Otac je odgovorio na njegovu sinovsku vjeru uskrisivši ga od mrtvih i učinivši ga

Kristom i Gospodinom (usp. Heb 12,1–2; Fil 2,6–11).

Smatram da je u Svetome pismu veoma vrijedan put dolaženja k vjeri osobni susret s Bogom, jednostavno stoga što – kao što je rekao jedan veliki teolog – »jedina stvar dostojna vjere jest Ljubav«. Vjera je prije svega iskustvo čovjeka koji susreće Boga i pronalazi odgovor na svoja velika pitanja. Takvo je bilo osobno iskustvo velikih vjernika, muškaraca i žena, poput Abrahama i Mojsija – koji je morao pretrpjeti veliki neuspjeh svojih iščekivanja i pothvata za oslobođenje prije negoli je pronašao Boga i vratio se svom narodu. To isto vrijedi i za Samuela, Davida, Iliju, Mariju, Josipa, Petra i Pavla. Svi su oni osjetili kako ih obavlja nježna Božja ljubav i kako ih Bog uklapa u svoj naum spasenja. Zaboravivši na sve, pošli su naprijed, ne zato što bi sve razumjeli, dapače, premda nisu razumjeli, nego zato što su bili zahvaćeni Bogom i oduševljeni poslanjem koje su trebali izvršiti.

Zasigurno ima i drugih susreta, u drugim prigodama, koji mogu biti i putevi dolaska do vjere. Prisjetimo se npr. sudjelovanja učenika na svadbi u Kani, gdje je Marijina vjera uzrok njihove vjere: »Tako, u Kani Galilejskoj, učini Isus prvo znamenje i objavi svoju slavu te povjerovaše u njega njegovi učenici« (Iv 2,11). Ili Isusova susreta sa Samarijankom, koji uzrokuje njezinu ispovijest vjere i obraćenje Samarijanca nakon ženina svjedočanstva: »Kad su dakle Samarijanci došli k njemu, moljahu ga da ostane u njih. I ostade ondje dva dana. Tada ih je još mnogo više povjerovalo zbog njegove riječi pa govorahu ženi: 'Sada više ne vjerujemo zbog tvoga kazivanja; ta sami smo čuli i znamo: ovo je uistinu Spasitelj svijeta.'« (usp. Iv 4,40–42). Ili Martina dijaloga s Isusom nakon Lazarove smrti, kada Marija izriče ispovijest vjere koja pripada među najsavršenije tak-

ve izričaje: »Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!« (Iv 11,27). Ili slučaja stotnika, čija je kći umrla, a Isus ju je uskrisio. To dovodi do ispovijesti vjere stotnika i cijele njegove kuće (usp. Iv 4,14). Ono što želim naglasiti jest da nositi evanđelje mladima ne znači ništa drugo nego voditi mlade Kristu. *Naviještati evanđelje te naviještati i dati Krista.*

4. OPIS MLADOG VJERNIKA KOJI JE PRONAŠAO KRISTA

Započeti vjerovati znači početi hoditi putem koji otvara za određeno iskustvo sa značajnim i posebnim obilježjima koja definiraju vjernika i kršćanina.

Osobno me posebno oduševljava iskustvo Sv. Pavla, među ostalim i stoga što je on jedini koji govori autobiografski, u svjedočkom obliku. Čuti ga kako pripovijeda što je bio prije svojega susreta s Kristom, kojega je žestoko progonio u njegovim sljedbenicima, i što je bio kasnije, pokazuje mjerila preispitivanja svakog istinskog kršćanskog iskustva (usp. Gal 1,13–17). Često se zavaravamo da smo doživjeli iskustvo Boga zato što smo bili dirnuti, ali nakon toga, poslije toga religioznog psihološkog iskustva, nije bilo nikakve promjene života.

Čuti Pavla, kako se izražava u Poslanci Filipljanima, kako sve što mu je bilo dragocjeno smatra »gubitkom zbog onoga najizvršnijeg, zbog spoznanja Isusa Krista, Gospodina mojega, radi kojega sve izgubih (ono što bi ljudski gledano moglo biti izvor i temelj njegova ponosa) i otpadom smatram zbog onoga najizvršnijeg, zbog spoznanja Isusa Krista« i uzimanja udjela u njegovu uskrsnuću (usp. Fil 3,8–10). Čuti Pavla koji ne dopušta da ga itko uvjetuje te hrabro, ne popuštajući kompromisima, brani »istinu evanđelja« (Gal 2,5.14). Čuti Pavla koji ispovijeda da je za njega

»živjeti Krist« (Fil 1,21), tako da je »razapet s Kristom« i ne živi više on nego Krist živi u njemu: »A što sada živim u tijelu, u vjери živim u Sina Božjega koji me ljubio i predao samoga sebe za mene« (Gal 2,19–20). Čuti Pavla koji nije htio drugoga znanja »osim Isusa Krista, i to raspetoga« (1Kor 2,2) i koji ima mjerila preispitivanja kako bi obznanio i učinio vjerodostojnom svoju ljubav prema Crkvi kakvom se ne može pohvaliti nijedan drugi apostol (2Kor 11, 18–30). Napokon, čuti Pavla koji je ponosan što na svom tijelu nosi Kristove rane zbog kojih je svijet razapet za njega, i on za svijet (Gal 6,14–17).

Mladi čovjek je pozvan biti kršćanin, ostati mlad u ovome društvu. Koji je identitet, opis mladog vjernika danas, u usporedbi s problemima i izazovima njegova postojanja danas, prema tome i njegova osobnoga i društvenog života?

- Onaj tko živi život kao poziv, kao ostvarenje projekta koji daje smisao i jedinstvo svim različitostima djelovanja i briga; osoba koja živi život kao odgovor ljubavi na Božju ljubav, sposoban da ga prihvati kao dar, razvije najbolje vidove sa zahvalnošću i radosno živi život.
- Čovjek nade, koji zna uvijek sve pozitivno promatrati, makar to bilo nešto maleno i nesavršeno, koji se zna radovati zbog malih koraka, koji zna vjerovati u budućnost i zalagati se za nju, jer vjeruje da snaga uskrsnuća postoji i da svakoga dana djeluje u svakodnevnom životu ljudi i povijesti.
- Unutarnji čovjek, koji je sposoban šutjeti i osluškiivati glas Božji u svom svakodnevnom životu, u svjetlu Božje riječi; razvijati odnos prijateljstva s Isusom pomoću sakramenata euharistije i pomirenja te prihvaćanjem i služenjem najsiromašnijima i najmanjima.
- Osoba zajedništva, dijaloga, prihvaćanja i suradnje, sposobna stvarati prijateljstvo i zajedništvo oko sebe.
- Osoba koja se svakodnevno vjerno i kompetentno zalaže u učenju, na poslu, u zvanju, u obiteljskom životu, kao odgovor pun ljubavi i služenja prema Gospodinu i drugim ljudima.
- Osoba koja osjeća i sudjeluje u velikim težnjama i perspektivama čovječanstva i Crkve, kao što su: mir, pravda, zaštita stvorenoga, evangelizacija i izgradnja civilizacije ljubavi, uz pomoć konkretnog zalaganja u svakodnevnom životu i među vlastitim drugovima.

4.1. *Svetost kao konačni cilj istinskog odgoja u vjeri*

Jedan od oblika siromaštva u naše vrijeme je iznenadni prekid i sumnja u ideale. Zadovoljavamo se i iskazujemo povjerenje samo projektima po našoj mjeri, projektima male perspektive. Mislimo samo na normalnu plovidbu uz obalu, unaprijed isključujući snove o novim planetarnim putevima. Mladima kao ideale predstavljamo male svakodnevne ciljeve: imati dobar posao, novac, obitelj itd. Mladima su međutim potrebna velika obzorja, koja su sposobna probuditi i usmjeriti dinamizam njihovih života. Napose najsiromašniji mladi, koji u svakodnevici proživljavaju i trpe velika ograničenja i poteškoće u ostvarivanju svoga ljudskog rasta, imaju potrebu vjerovati i pouzdati se u mogućnost potpunog života koji i oni mogu ostvariti. Moramo pomoći mladima da sanjaju, da zamišljaju velike ideale, koji će moći nadahnuti i motivirati njihov napor radi nadilaženja svakodnevne uskosti i vjerovati u nove mogućnosti u sebi.

Govor o svetosti koji se upotrebljava u katehezi, pastoralu i propovijedanju često je obilježen necjelovitim antropološkim i

teološkim viđenjem koje je ujedno i moralizirajuće, a ponekad i narcisoidno (traženje vlastitoga samoproizvedenog savršenstva), individualističko, duhovno i dualističko. To viđenje međutim ne odgovara evanđeoskom pojmu svetosti. Svetost, prema Novom zavjetu, znači iz sveg srca i svim svojim životom slijediti i nasljedovati Isusa, dopustiti da nas Duh Sveti vodi kao djecu, ljubiti kao što nas Bog ljubi, povjeriti se njemu i slijediti ga svim svojim životom i svim svojim srcem. Prema tome, svetost se ne mjeri prema nastojanju za postizanjem moralnoga savršenstva, nego po veličini srca koje ljubi i koje se iz ljubavi potpuno dariva.

Jedino je tako moguće nadići poimanje svetosti za elitu povlaštenih, koje gotovo po načelu isključuje najsiromašnije ili odbačene. Smatram da misliti tako znači veliki grijeh protiv srži evanđelja. Isus je osobno rekao da kraljevstvo Božje pripada siromasima i onima koji su jednostavni; Pavao nam u svojoj Poslanici Korinćanima ponavlja da je Bog izabrao »lûde svijeta... slabe svijeta... neplemenite svijeta...« (usp. 1Kor 1,26sl). Isus je tvrdio da nije došao radi zdravih nego radi grešnika i da je siromasima i grešnicima prvima namijenjena Božja ljubav... Kako možemo misliti da svetost nije prijedlog za njih, da je svetost samo za one koji su već prešli određene etape ljudskoga razvoja?

Očito je da vjerovati to od nas zahtijeva da, poput don Bosca, nastojimo tražiti odgojni i pedagoški put koji te mlade djelotvorno otvara za susret s Isusom, koji će ih ohrabriti da se predaju svim srcem, koji će ih pratiti u razvoju njihovih značajki i darova: put kršćanskoga života koji je prikladan za njih, uvijek prema svetosti.

Danas postoje značajni modeli kojima se mladi čovjek može osjećati nadahnut na svom putu vjere, a da se ne utječe veli-

kim likovima iz daleke prošlosti. Na raspolaganju nam je vrlo bogata i raznolika baština: polazeći od najpoznatijih likova, kao što su Dominik Savio, Laura Vicuña, Zefrin Namuncurá, prilazeći zatim nizu mučenika kao što je pet mladih Poljaka, dolazimo do likova sa svetačkim obilježjima, kao što su Blažena Terezija Bracco, Blaženi Piergiorgio Frassati i Blaženi Albert Marvelli, ili pak oni koji nisu službeno proglašeni blaženima ali su jednako uzorni, kao Salvo D'Acquisto, Giacomo Maffei, Sean Devereux, Sigmund Ocasion, Fernando Calò, Ninni Di Leo, Xavier Ribas, Paola Adamo, Flores Roderick, Dominik Zamberletti, Bartolomé Blanco, Petras Pérkumas, Willi De Koster, Cruz Atempa, Renato Scalandri...

Pred tolikim mladima koji su rasli u salezijanskom okruženju na raznim stranama svijeta i koji su u svom redovitom životu živjeli evanđelje značajno i uzorno, riječ »svetost« ne smije prema tome plašiti, kao da želi reći nemogući heroizam, koji je svojstven rijetkima.

4.2. Srdačnija i snažnija pripadnost Crkvi

Iako osjećati se Crkvom danas za mladog čovjeka može biti nešto osobito usko i problematično, jer mladi čovjek vidi svijet kao svoje obzorje, a živi po usmjerenju koje teži toleranciji i prihvaćanju religioznog pluralizma, moramo potvrditi i zahtijevati da se poštuje kršćanska zajednica kao mjesto i sredstvo za učenje kako biti mladi kršćanin danas.

Nitko danas, posebice ne mladi, ne može živjeti kao kršćanin sam za sebe, nego mora biti uključen u skupinu ili zajednicu u kojoj može zajedno s drugima živjeti svoju vjeru, sučeljavati svoje sumnje i poteškoće, doživjeti potporu u svojim naporima i pomoć na dugom putu sazrijevanja.

Mladi na putu vjere traže skupine i zajednice s jasnim kršćanskim identitetom, u kojima osjećaju poticaj i motivaciju za život i produbljivanje svoje vjere. Istovremeno traže skupine i otvorene zajednice koje promiču dijalog, prihvaćaju pitanja, podržavaju traženje, sposobne su prihvaćati različiti ritam i pristupe.

Često to ne nalaze u kršćanskim zajednicama koje utjelovljuju Crkvu u njihovim okruženjima (župama). Osjećaju se razočaranima i udaljenima zbog formalizma, birokratizacije i udaljenosti kršćanskih zajednica odraslih, a sablažnjava ih slabost, strah i šutnja pastira. Kad pronađu otvorene zajednice koje ih prihvaćaju, a spremne su na dijalog i sučeljavanje, kad pronađu pastire koji se postavljaju na njihovu razinu, a spremni su na dijalog i na suodgovorno traženje, kad dožive iskustvo otvaranja univerzalnosti te javnom i jasnom izričaju vjere, kao što mogu biti svjetski dani ili međunarodni susreti..., tada osjećaju poticaj i ohrabrenje na ispovijedanje i življenje vjere te na sudjelovanje u izgradnji takve zajednice.

Važan izazov za pastoral mladih je pronalaženje sukladnih puteva između mladih i Crkve, između mladenačke kulture i bogatstva tradicije Isusove crkve. Pronalaženje puteva koji vode prema istom cilju i sve srdačnijem i plodnijem pristupu. Nije lako odgovoriti na taj izazov. Potrebna nam je pedagogija koja će pomoći mladima da svoju subjektivnost otvore bogatstvu tradicije te pomoći kršćanskim zajednicama odraslih da shvate i uspostave di-

jalog s mladenačkom kulturom, nastojeći s njima značajno izraziti vjeru.

5. SAN – UMJESTO ZAKLJUČKA

Dopustite mi da vam, kao nasljednik »sanjara«, na kraju ispričam osobni san i iznesem tvrdnju o mladima danas.

Htio bih sanjati s apostolskom revnošću jednakom don Boscovoj, jer on je htio da mladi budu radosni u ovome životu i zauvijek. Moj je san upravo to, vidjeti mlade koji susreću Krista i u njemu pronalaze smisao i radost života, odgovor na svoja iščekivanja i ideale, svoju ulogu u Crkvi i u svijetu. Moj san je vidjeti mlade kao bogatstvo sadašnjice, mlade kojima treba ponuditi sve mogućnosti za razvoj njihovih talenata i njihovih dobrih snaga, tako da mogu pomladiti društvo i Crkvu.

Don Bosco međutim nije bio samo veliki sanjar. Bio je isto tako izuzetan i u ostvarivanju svojih snova, kao što pokazuje sve ono što je podigao da bi udovoljio potrebama mladih. Stoga moj san treba pratiti moje vlastito zalaganje, zalaganje Družbe i sveukupne Salezijanske obitelji da bismo sve jasnije i izrazitije postali misionari i evangelizatori mladih, inteligentni vođe koji su sposobni da ih prate u traženju životnih projekata.

Želim vas ohrabriti da ne ostanete na pragu evangelizacije, nego da budete ljudi koji su sposobni iznositi i ostvarivati aktivne prijedloge, naviještati mladima Radosnu vijest i voditi ih prema susretu s Kristom, govoriti im o Isusu i donositi im Isusa.